

SKAZALI MNIE ▶ NIECH RZECZNIK ZŁOŻY KASACJĘ

W takich sprawach RPO dostaje mnóstwo wniosków (ok. 3000 rocznie). Jeśli w sprawie karnej zapadnie prawomocny wyrok, to Rzecznik może złożyć kasację, czyli wystąpić do Sądu Najwyższego o ponowne zbadanie sprawy.

W sprawach niezakończonych karą więzienia prawo do złożenia kasacji ma tylko RPO i Prokurator Generalny, stąd taka liczba wniosków do Rzecznika.

Skutecznych kasacji RPO może napisać jednak tylko około stu rocznie.

Dlaczego?

Mało kto wie, że jest to akt nazdwyczajny i nie polega po prostu na skrytykowaniu wysokości kary albo faktów, które ustalił sąd.

Kasacja RPO musi wskazać rażące naruszenia przepisów prawa, które miały wpływ na treść orzeczenia (albo rażące naruszenie procedury).

Trzeba dokładnie przeczytać akta i sprawdzić, czy nie było prawnego błędu.

A JEŚLI NIE MAM SPRAWY DO RZECZNIKA, CZY JEST MI POTRZEBNY?

Tak.

Głównym zadaniem RPO jest badanie prawa, sprawdzanie, czy przepisy nie uderzają w obywateli. Podstawowym źródłem wiedzy są pisma od obywateli. Rzecznik spotyka się też z ludźmi w całym kraju i słucha tego, co jest dla nich ważne.

Jeśli Rzecznik dojdzie do wniosku, że sprawa wymaga generalnego „poprawienia prawa”, może m.in.:

- przedstawić problem władzom (np. ministrowi, burmistrzowi). W ten sposób bardzo wiele problemów udaje się rozwiązać. Rzecznik przedstawia fakty, pokazuje kłopotliwe przepisy, a rząd i samorządy sprawdzają to i bardzo często wprowadzają zmiany.
- zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie przepisów albo przyłączyć się do skargi konstytucyjnej obywatela do Trybunału Konstytucyjnego.
- zażądać od najwyższych sądów (Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego) ujednolicenia orzecznictwa, jeśli wyroki sądów są niejasne lub sprzeczne ze sobą.

Więcej o uprawnieniach RPO można znaleźć w Ustawie o Rzeczniku Praw Obywatelskich.

(Dz.U. 2014, poz. 1648, z 2015 r. poz. 1064, oraz z 2016 r. poz. 677)

Jak może mi pomóc Rzecznik?

Rzecznikiem Praw Obywatelskich jest teraz

dr Adam Bodnar

▶ Do Rzecznika Praw Obywatelskich może się zgłosić każdy, kto uważa, że państwo naruszyło jego prawa, albo że jest nierówno traktowany przez innych, np. z powodu wieku albo płci.

▶ Może się zgłosić osoba pozbawiona wolności, żeby poskarżyć się na poniżające traktowanie, na przykład w domu pomocy społecznej albo szpitalu psychiatrycznym.

W takich i podobnych sytuacjach wystarczy napisać albo zadzwonić na bezpłatną infolinię do RPO. Wniosek jest prosty, a w razie potrzeby pracownicy Biura Rzecznika pomogą w jego napisaniu.

Wniosek do Rzecznika jest bezpłatny

UWAGA! Rzecznik nie zastępuje sądu. Nie jest adwokatem czy radcą prawnym, który napisze pismo w sprawie.

ZŁOŻYŁEM WNIOSEK.

Co się dzieje z moją sprawą?

1 Sprawa jest rejestrowana

Do Biura RPO przychodzi rocznie ok. 60 tys. pism.

2 Sprawa jest badana przez ekspertów, którzy sprawdzają, czy Rzecznik może pomóc. W Biurze RPO pracuje tylko 300 osób. DLATEGO załatwianie sprawy trwa często bardzo długo, zwłaszcza w przypadku wniosków o kasację.

3 Zapada decyzja, czy da się coś zrobić. Są trzy możliwości:

Sprawa jest dla Rzecznika. Trafi zatem do wyspecjalizowanego zespołu prawników.

Potrzebne są dodatkowe dokumenty, żeby zdecydować. Dostanie więc Pan/Pani list z prośbą o te dokumenty.

Niestety sprawa nie jest dla Rzecznika. Taką odpowiedź dostaną Państwo.

Dlaczego? Bo Rzecznik nie może zająć się np:

- anonimem albo ogólnym komentarzem;
- sprawą, do której rozstrzygnięcia powołana jest inna instytucja (np. Rzecznik Finansowy);
- sporami między osobami prywatnymi (czyli np. sporem z sąsiadem);
- sprawą, w której upłynęły już wszystkie terminy na odwołania, albo orzeczeniem, od którego nie przysługuje Rzecznikowi odwołanie (m.in. to sprawy o rozwód i alimenty);
- sprawą karną, w której nie zapadł jeszcze prawomocny wyrok.

Ktoś mógłby pomyśleć, że Rzecznik właściwie nic nie może. Ale to pozór. Rzecznikowi zostaje bardzo dużo roboty. Choć nie wszystkim może pomóc, to pomaga naprawdę wielu.

W TRAKCIE BADANIA WNIOSKU RZECZNIK:

1 Może zażądać wyjaśnień (np. od prokuratury, szkoły, szpitala, wojewody, burmistrza), dlaczego sprawa została tak, a nie inaczej załatwiona. Może wprost napisać, że załatwienie sprawy budzi jego wątpliwości i wskazać, dlaczego.

2 Może zareagować, jeśli dowie się, że komuś dzieje się krzywda z powodu tego, kim jest – na przykład porusza się na wózku, a sklep nie chce go obsłużyć; jest niewidomy, a restauracja nie chce go wpuścić z psem przewodnikiem (to jest dyskryminacja i RPO ma obowiązek się tym zająć).

3 Może żądać, by właściwe urzędy zajęły się sprawą, czyli wszczęły postępowanie.

A jeśli takie postępowanie toczy się przed sądem, to może wziąć w nim udział. Ale przystępuje do sprawy tylko wtedy, gdy:

Sądzi, że doszło do rażącego naruszenia praw i wolności;

Sprawa jest skomplikowanym zagadnieniem prawnym dotyczącym praw i wolności;

Sprawa jest wyjątkowa, a jej rozstrzygnięcie ma znaczenie dla innych.

4 Może – jeśli już zapadły orzeczenia – składać odwołania (czyli stosować środki zaskarżenia) w procedurze cywilnej i administracyjnej.

5 Może zakwestionować prawomocne postanowienia prokuratora o umorzeniu lub odmowie wszczęcia postępowania.

To wszystko? Nie.

Rzecznik może zrobić jeszcze inne rzeczy. O tym – na drugiej stronie.

Jak się skontaktować z RPO

Aleja Solidarności 77, 00-090 Warszawa

BEZPŁATNA INFOLINIA OBYWATELSKA:

800 676 676

Można do RPO przyjść do biura także:

- w Gdańsku, ul. Chmielna 54/57, tel. (58) 76 47 302
- w Katowicach, ul. Jagiellońska 25, tel. (32) 72 86 800
- we Wrocławiu, ul. Wierzbowa 5, tel. (71) 34 69 100

Sprawy można zgłosić w czasie dyżurów:

- ⊗ w Bydgoszczy: Urząd Wojewódzki, ul. Jagiellońska 3, trzeci piątek miesiąca od 11:00 do 15:00
- ⊗ w Częstochowie: Urząd Miasta, ul. Śląska 11/13, raz na dwa miesiące, ostatni czwartek miesiąca od 10:00 do 14:00
- ⊗ w Łodzi: Urząd Miasta, ul. Piotrkowska 153, każdy pierwszy poniedziałek miesiąca od 10:00 do 14:00
- ⊗ w Kielcach: Urząd Marszałkowski, Al. IX Wieków Kielc 3, ostatni czwartek miesiąca od 10.00 do 14.00
- ⊗ w Krakowie: Urząd Wojewódzki, Basztowa 22, co drugi miesiąc, w ostatni czwartek od 10.00 do 14.00
- ⊗ w Lublinie: Urząd Miasta, plac Łokietka 1, ostatni piątek miesiąca od 10.00 do 15.00
- ⊗ w Słupsku: Urząd Miasta, plac Zwycięstwa 3, drugi czwartek miesiąca od 11.00 do 15.00
- ⊗ w Szczecinie: Urząd Miasta, plac AK 1, ostatni poniedziałek miesiąca od 16:00 do 20:00 i następujący po nim wtorek od 9:00 do 14:00.

Wniosek do Rzecznika można złożyć przez internet (Jak to zrobić? Wyjaśnienie jest na stronie internetowej RPO), albo w czasie spotkań regionalnych RPO (informacje o nich podaje lokalna prasa, są one też dostępne na stronie internetowej).

Strona internetowa www.rpo.gov.pl

